

A Természet Világa Erdélyben

Először a gondolat született meg. Oláh-Gál Róbert, a csíkszeredai Erdélyi Magyar Tudományegyetem adjunktusa a város Kájoni János Megyei Könyvtárban járva szomorúan tapasztalta, hogy onnan hiányzik a Természet Világa folyóirat. Mít lehet tenni? Elhatározta, felajánlja az évekig gyűjtögetett példányait a könyvtárnak, hogy ahhoz sokan mások is hozzájuthassanak.

Ezzel csaknem egy időben, ismeretlen úr kereste telefonon a folyóirat főszerkesztőjét. Kölesönösen bemutatkoztak egymásnak, hamar kiderült a hívás oka. Forgács Béla telefonált Budapestről, elmondta, hűséges olvasója, előfizetője a Természet Világának. Az is marad, de most arra az elhatározásra jutott, hogy a csaknem negyven évfolyamnyi, eddig ösz-

nyos Ismeretterjesztő Társulat patinás folyóiratának a bemutatkozása. A szépen kivitelezett plakátokon ott díszelgett: „A Természet Világa Erdélyben – 144 év a természettudomány szolgálatában.”

Kopacz Katalin igazgatónő köszöntötte az előadótermet teljesen megtöltő hallgatóságot, majd bemutatta az est előadóit. Elmondta, a Természet Világa számára új időszámítás kezdődik a könyvtárunkban, mostantól e folyóiratot is olvashatják az érdeklődők. Bíz-

zik abban, hogy az itt elhelyezett évfolyamokat újabbak követik, s idővel visszamenőleg is sikerül majd egyre teljesebbé tenni ezt az egyedülálló lapfolyamot.

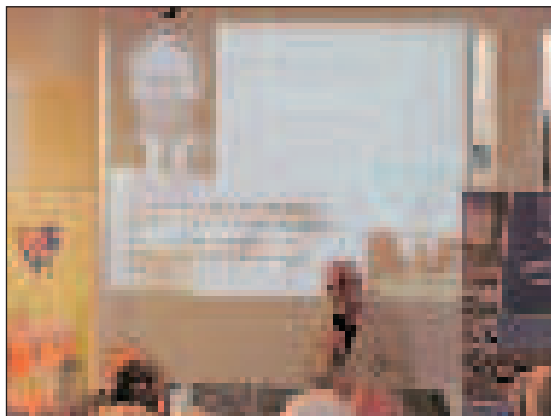
Az előadások sorát Staar Gyula, a Természet Világa főszerkesztője nyitotta meg. Röviden szólt a lap múltjáról, és tudatos törekvéséről, hogy a természettudományos, műszaki értelmiségünk szellemi kincseit minél nagyobb hatókörből összegyűjtve, egyre szélesebb olvasóréteggel megismertesse. Említést tett a folyóirat egyre gazdagodó erdélyi kapcsolattrendszeréről, s a hely szelleméhez igazodva bemutatatta a csíkszeredai fiatalok, a

Kós Károly Építőipari Szakközépiskola és a Márton Áron Gimnázium diákjainak hozzájárulását a Természet Világa diák-cikkpályáza-

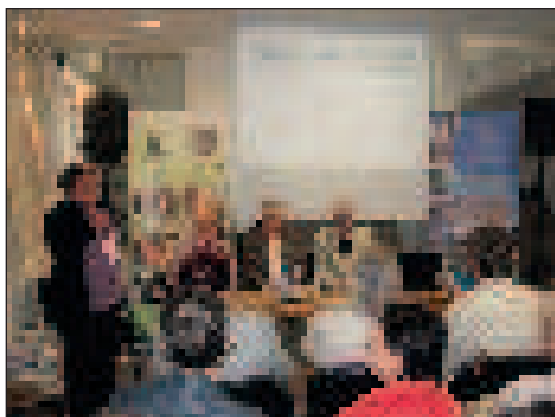
tának sikeréhez. Az erdélyi diákok írásai az elmúlt 21 évben, összességükben csaknem 600 folyóiratoldalon jelentek meg a lap hasábjain. Így tehát elmondhatjuk, hogy a Természet Világa Magyar Örökség-díjában és a legutóbbi Millenniumi Díj kitüntetésében az ő szellemi hozzájárulásuk is benne van.

Weszely Tibor matematikus, egyetemi docens „Egy folyóirat, mely összeköti a magyarságot” címmel tartott előadást. Beszélt a Természet Világa szerepéről, a természettudományos értelmiséget összefogó szerepéről a Kárpát-medencében. Megemlékezett a Csíkmenaságban született neves matematikaprofesszorról, Kiss Elemérről, aki Csíkszeredában, a Márton Áron Gimnáziumban érettségizett. A Bolyai-kutatásban elért eredményei arra érdemesítették, hogy a Magyar Tudományos Akadémia külső tagjává választotta. Élete végéig hűséges szerzője volt a Természet Világának. Halálát követően elsősk között e folyóirat emlékezett meg róla, az

anyaországi és az erdélyi matematikusok összefonódó írásaival. E lapszámának címlapján egy gyönyörű gyimesi táj képével köszönt el kedves szerzőjétől a Természet Világa – hívta fel a figyelmet e szemérmes búcsúzásra Weszely professzor. Ezután a lap diák-pályázatának forrásvidékeiről készült térképet mutatta, ezzel is látatva a folyóirat határokra túlerővonalait. Jó tudnunk, hogy a Természet Világa érzékenyen figyel minden tudományos rezdülésünkre – zárta előadását Weszely Tibor.

Oláh-Gál Róbert mesterét méltatja

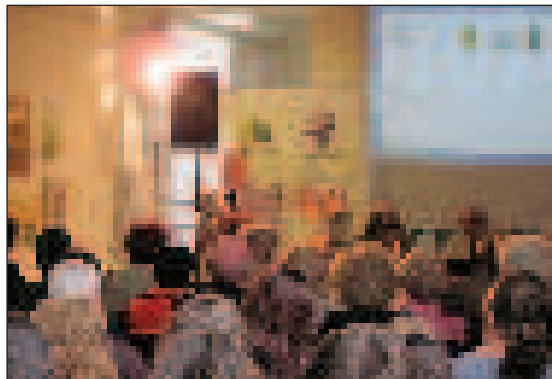
Kopacz Katalin igazgatónő megnyitja a Természet Világa-estet

szegyűjtött lapszámait felajánlja nekünk, ha olyan helyet találunk, ahol azok sokak számára jelenthetnének hasznos olvasmányt.

Kopacz Katalin, a Kájoni János Megyei Könyvtár igazgatója üzent, örömmel adna otthont a folyóirat évfolyamainak. A jó gondolat és a segítészándék mozgásba lendítette a gépezetet. A lapszámok átadását össze kellene kötnünk egy Természet Világa-esttel, melyet a szép új csíkszeredai Megyei Könyvtárban tarthatnánk. A közelmúltban Arany János-életműdíjjal kitüntetett szerkesztőbizottsági tagunk, a marosvásárhelyi Weszely Tibor első szóra vállalta, hogy ott lesz és ő is előadást tart az estünkön. Oláh-Gál Róbert, aki régi hűséges szerzőnk, szintén vállalta a fellépést.

Így jött létre a Megyei Könyvtár és a Hargita Megye Tanácsa rendezésében június 5-én a könyvtár előadótermében a Tudomá-

Weszely Tibor és a hallgatóság

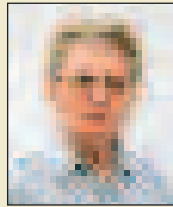
Oláh-Gál Róbert örömet fejezte ki, hogy Csíkszeredában erre a Természet Világa estre ilyen sokan kíváncsiak. Úgy érzi, az új könyvtárat a közönség elfogadta, magáénak érzi, ezért is lesz itt jó helye Európa egyik legrégibb tudományos ismeretterjesztő folyóiratának. Előadását „Bolyaiak a Természet Világában” címmel tartotta. Elmondta, a folyóirat alapítójának, Szily Kálmánnak örökségét ápolva, szellemét követve sokat tett és mai napig tesz a Bolyai-kutatások eredményeinek megismertetéséért. Rámutatott arra, hogy a Bolyai-kutatás nemcsak a matematikusok felügyellete, hanem az egész magyar, és legfőképpen az erdélyi kultúrtörténetet átfogja. A Természet Világa e tárgykörben kiadott különszámait említette, melyekben minden jelentős magyar kutató szerepet kapott írásával. A Bolyai-kutatás nagyon sokat köszönhet a Természet Világának. Ma már nem jelenhet meg olyan Bolyai-monográfia, amely ne idézné tisztességesen a Természet Világa számait. Igaz, ezt elmondhatjuk a természettudományok minden más területére is. Idézte a Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala elnökének, Bendzsel Miklósnak laudáló szavait: „ez a folyóirat a magyarországi természettudományos kutatások Gesta Hungaroruma.”

A szép-émlékű neves Bolyai-kutatóról, Kiss Elemerről szólva elmondta: „alapvető eredményeket közölt a Természet Világa hasábjain, amelyek sokban hozzájárultak ahhoz, hogy a Magyar Tudományos Akadémia külső tagjává válasszák.” A Természet Világára tehát a magyar tudományos közélet komolyan odafigyel – vonta le a végkövetkeztetést.

Hozzászólásában Halász Gyöngyi tanárnő, a Márton Áron Gimnázium fizikai tanszékének vezetője megemlítette, hogy iskolájuk könyvtárában is hozzáférhető a Természet Világa több évfolyama, és a lapszámok folyamatosan bővülnek, Nagy An-

Forgács Béla, az adományozó

Arra kértük a Természet Világa évfolyamainak felajánlóját, mutassa be röviden magát. Miért fizet elő folyóiratunkra, mit szeret benne? Mit szól ahhoz, hogy az összegyűjtött Természet Világa évfolyamai a csíkszeredai Kájoni János Megyei Könyvtárba kerültek?

A Tápió „folyó” mentén születtem, 1942-ben. 1956-ban kerültem Budapestre, villanyszerelést tanulni. Szabadulásom, 1959 után több helyen is dolgoztam, majd 1961-ben kerültem az Országos Gumiipari Vállalathoz (X. ker. Újhegyi út). Onnan mentem nyugdíjba 2002-ben főelektromosként. Azóta élem a nyugdíjas éveimet.

Mindig is vonzóztak a természettudományok, s amikor egyszer véletlenül kezembe került a Természet Világa egyik száma, azonnal láttam, ez a folyóirat az, amely legjobban illik az érdeklődési körömhöz. A következő számát is megvettem, és ezt követte a mai napig tartó előfizetés.

Mit szeretek benne? Szeretem a folyóirat sokszínűségét, a tudomány mai világát követő aktualitását. Majdnem minden szakterület írását szívesen olvasom, legfőképpen azonban a fizika, az orvostudomány és a geológia érdekkel.

Több könyvet megvettem már a Természet Világa által bemutatottak, ajánlottak alapján.

Nagyon örülök annak, hogy az általam felajánlott Természet Világa évfolyamok ilyen jó helyre kerültek. Ezért Önöknek is köszönetet mondok.

Szívélyes üdvözléssel: *Forgács Béla*
Budapest

tal nyugalmazott fizikatanár szorgos közváltatásának köszönhetően. Ezután Nagy Antal tanár úr emelkedett szövegre és szívószerű mondatokkal tett hitvallást a Természet Világa missziója mellett.

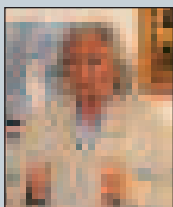
Az könyvtár igazgatója ezután ünnepélyesen is átvette a főszerkesztőtől a Természet Világa évfolyamait. Ismét helyére került egy kis láncszem.

A rendezvényen forgatott a bukaresti TVR1 Magyar szerkesztősége és az összeállítás leadta a Heti krónikában. A bukaresti Rádió Magyar adása pedig hosszabb beszélgetést sugárzott a rendezvényről.

Másnap a Márton Áron Gimnáziumban fogadott minket Varga László igazgató úr, bemutatta a csodálatosan megújított híres iskolát, a dísztermüket, a múzeumuk kincseit, majd ízelítőt kaptunk diákjaik búvárkodásának eredményeiről. Ezután Kiss Elemér szülőfaluja, Csikmenaság felé vettük az utunkat, szerkesztőségünk koszorúját vittük az iskolája falán elhelyezett márványtáblájához. Így emlékeztünk a nagyszerű emberre, a kiváló Bolyai-kutatóra, aki annyira szerette a folyóiratunkat.

(A fotókat Bedő György és Garda Máttyás Zsolt készítették.)

Nagy Antal tanár úr hozzászólása

Nem mérhetem magam a Természet Világa illusztris szerzőihez, akik a színvonalát ilyen magasra emelték. Tanárember vagyok, csak fogyasztója a szellemi gazdagságnak, melyet ez a folyóirat közvetített. Talán harminc, vagy még több éve vagyok olvasója a Természet Világának, amikor csak nehezen sikerült hozzájutnom sok számához. Megvallom, a katedrai munkámban hatalmas segítséget jelentett nekem ez a lap. Mert egy tanárnak nemcsak az a feladata, hogy elmondja tanulóinak a szűkebb tananyagot, majd azt visszakérdezze, hanem az is, hogy próbáljon nekik ezen felül ismereteket adni. Abban, hogy én valamivel többet adhattam a diákjaimnak, sokat segített a Természet Világa. Olvastam, böngésztem a számait, és abból, amit csak lehetett, elmondtam a diákjaimnak.

A szerencse aztán úgy hozta, hogy a kilencvenes évek közepe táján személyesen is megismerkedhettem a főszerkesztő úrral. Talán

nem vagyok szerénytelen, ha azt mondom, barátok lettünk. Budapesten járva sokszor felkerestem a szerkesztőségben, beszélgettünk itteni problémáinkról, a folyóiratról és sok minden másról is... Ez a szakmai része, amit a Természet Világának köszönhetek.

A másik része, s ezt már Weszely tanár úr is említette, hogy a Természet Világa az a folyóirat, amely azt a lelkeséget, amit annak idején Trianon szét akart rombolni, megtartotta, és minket, a határon kívül rekedteket is bekapcsolt az összmagyar szellemiség folyamába, anyanyelvünkön közvetítve a természettudományos kultúrát. Kérem szépen, ez a Természet Világának az egyik legnagyobb, talán legeslegnagyobb érdeme! Hogy nem hagyta elkallódni az itteni embereket, nem hagyta tudományos ismeretek nélkül, de nem csak azok nélkül, hanem össznemzeti érzelmek nélkül sem. Hiszen ebben a folyóiratban oly sokat olvashattunk a magyar tudomány nagyjairól, büszkeségeiről, és ennek ilyenkor mi is egy kis részének érezhettük magunkat, azzal a jóleső tudattal, hogy ehhez a nagy szellemi közösséghez tartozunk.

Ezt köszönöm én a Természet Világának, a Természet Világa szerkesztőségének, minden szerzőjének és munkatársának. Eljének sokáig!